

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН ҲАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ

Шеробод тумани
2301/2858-сонли иш

2023 йил 15 ноябрь

4-1902-

Шеробод туманлараро иқтисодий суди, раислик қилувчи судья У.У.Тожиев, судья ёрдамчиси Ж.Даврозовнинг котиблигида, даъвогар раҳбари А.Хушбақов (25.07.2022 йилдаги 18-сонли буйруқ асосида) ва учинчи шахс Музработ Индемим Кластр МЧЖ вакили Н.Ишматов (20.09.2023 йилдаги ишончнома асосида)ларнинг иштирокида, Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Сурхондарё вилоят ҳудудий бошқармасининг даъвогар – “MUZRABOT PAXTA TOZALASH” акциядорлик жамияти манфаатида жавобгар – Музработ туманидаги SARDOR фермер хўжалигидан 45571922,56 сўм асосий қарз ундириш ҳақидаги даъво аризаси бўйича қўзғатилган иқтисодий ишни Шеробод туманлараро иқтисодий суди биносида, очиқ суд мажлисида кўриб чиқиб, суд қуйидагиларни

а н и қ л а д и :

Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Сурхондарё вилоят ҳудудий бошқармаси “MUZRABOT PAXTA TOZALASH” акциядорлик жамияти (бундан буён матнда даъвогар ёки тайёрловчи деб юритилади) манфаатида судга даъво аризаси билан мурожаат қилиб, SARDOR фермер хўжалиги (бундан буён матнда жавобгар ёки хўжалик деб юритилади)дан 45571922,56 сўм асосий қарзни ва 33.000 сўм олдиндан тўланган почта харажатини ундиришни сўраган.

Ишга “AGROBANK” акциядорлик тижорат банки, “Музработ Индемим Кластр” МЧЖ даъво предметида нисбатан мустақил талаблар билан арз қилмайдиган учинчи шахс сифатида жалб қилинган.

Ишни кўриш вақти ва жойи тўғрисида белгиланган тартибда хабардор қилинган Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Сурхондарё вилоят ҳудудий бошқармаси, жавобгар, учинчи шахс АТБ Агробанк вакиллари суд мажлисига узрли сабабларсиз келмаганлиги сабабли суд, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодекси 127,128,170-моддаларига асосан низони уларнинг йўқлигида кўриб чиқишни лозим топади.

Суд мажлисида иштирок этган даъвогар раҳбари А.Хушбақов ўзининг суддаги кўрсатувида даъво талабларини тўлиқ қўллаб-қувватлаб, даъво аризасини қаноатлантиришни сўради.

Суд мажлисида иштирок этган учинчи шахс Музработ Инденим Кластр МЧЖ вакили Н.Ишматов ўзининг суддаги кўрсатувида даъво аризасини қонуний кўриб чиқишни сўради.

Суд, тарафлар вакилларининг кўрсатувини тинглаб, ишдаги мавжуд ва судга тақдим қилинган далилларни ўрганиб чиқиб, қуйидаги асосларга кўра даъво аризасини тўлиқ қаноатлантиришни лозим топади.

Иш ҳужжатларидан кўринишича, тарафлар ўртасида 2019 йил

18 декабрда 43-сонли пахта хом ашёси ва уруғлик пахта харид қилиш бўйича контрактация шартномаси тузилган бўлиб, ушбу шартномага асосан “хўжалик” мазкур шартноманинг 1.2 ва 1.4-бандларида кўрсатилган миқдордаги пахта хом ашёси ва уруғлик пахтани, “тайёрловчи”га қайта ишлаш ёки сотиш учун етказиб бериш, “тайёрловчи” эса ушбу маҳсулотни келишилган муддатларда муайян нарх бўйича ҳақини тўлаб харид қилиш мажбуриятини ўз зиммасига олган.

Мазкур шартноманинг 4.3-бандига мувофиқ, “хўжалик”га етказиб берган маҳсулот қийматининг 90 фоизи ҳисобидан терим учун юборилган пуллар ва бошқа харажатлар чигирилганидан қолган қисми 2020 йилнинг 31 декабрга қадар тўлаб берилиши кўрсатилган, етказиб берилган маҳсулотнинг 10 фоизлик қиймати 2021 йил 1 августдан кечиктирмасдан тўлиқ тўлаб бериш мажбуриятларини зиммасига олган;

-ушбу шартномага кўра, “хўжалик” уруғлик қийматини жамғармадан уруғлик учун ажратиладиган имтиёзли кредит маблағлари муддати ва миқдорида мос ҳолда 50 фоизидан кам бўлмаган миқдорда олдиндан тўлов амалга оширилади, қолган қисмини пахта ҳосили якуний ҳисоб-китобидан тўлаб беради.

Даъвогар томонидан жавобгарга даъво аризасида кўрсатилган миқдорда пахта хом ашёси ва уруғлик пахта маҳсулоти етказиб берилган бўлсада, жавобгар томонидан унинг ҳақини тўлаб бериш чоралари кўрилмаган. Шу сабабли тарафлар ўртасида ушбу низо келиб чиққан.

Жавобгарнинг даъвогардан даъво аризасида кўрсатилган 45571922,56 сўм миқдорида қарздорлиги тасдиқловчи тарафлар ўртасида ҳисоб-фактура, солиштирма далолатномалари билан тўлиқ ўзининг тасдиғини топган деб ҳисоблайди.

Жавобгар томонидан даъвогарнинг етказиб берилган пахта хом ашёси ва уруғлик пахта маҳсулоти ҳақини тўлаб бериш тўғрисидаги

2023 йил 9 февралдаги юборилган талабнома жавобгар томонидан оқибатсиз қолдирилган.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 236-моддасига кўра мажбурият мажбурият шартларига ва қонун ҳужжатларига мувофиқ лозим даражада бажарилиши керак.

Ушбу кодексининг 333-моддасига асосан, қарздор айби бўлган тақдирда мажбуриятни бажармаганлиги учун, агар қонун ҳужжатларида ёки шартномада бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, жавоб беради.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 465-моддасига асосан, Контракция шартномасига мувофиқ қишлоқ хўжалиги маҳсулотини етиштирувчи қишлоқ хўжалиги маҳсулотини қайта ишлаш ёки сотиш учун бундай маҳсулотни харид қиладиган шахсга – тайёрловчига шартлашилган муддатда топшириш (топшириб туриш) мажбуриятини олади, тайёрловчи эса бу маҳсулотни қабул қилиш (қабул қилиб туриш), унинг ҳақини шартлашилган муддатда муайян баҳода тўлаш (тўлаб туриш) мажбуриятини олади.

Агар ушбу Кодексда бошқача тартиб белгиланган бўлмаса ёки у мажбурият моҳиятидан келиб чиқмаса, контрактация шартномасига нисбатан маҳсулот етказиб бериш шартномаси тўғрисидаги қоидалар, тегишли ҳолларда эса давлат эҳтиёжлари учун товарлар етказиб беришга доир давлат контракти тўғрисидаги қоидалар қўлланади.

Суд, даъвогар томонидан жавобгарга даъво аризасида кўрсатилган миқдорда пахта хом ашёси ва уруғлик пахта маҳсулоти етказиб берилганлиги даъвогар вакилининг суддаги кўрсатуви, даъвогар томонидан судга тақдим этилган ҳужжатлар, ишончномалар, юк хатлари, ўзаро таққослаш далолатномаси, 2023 йил 9 февралдаги юборилган талабнома, судга тақдим қилинган маълумотнома ва бошқа далиллар йиғиндиси билан тўлиқ ўзининг тасдиғини топган деб ҳисоблайди.

Жавобгар вакили суд мажлисида иштирок этмади ва ўзи томонидан мазкур сумманинг тўлаб берилганлигини тасдиқловчи ҳужжатларни судга тақдим этолмади.

ИПК 68-моддасининг биринчи қисмига кўра, ишда иштирок этувчи ҳар бир шахс ўз талаб ва эътирозларига асос қилиб келтираётган ҳолатларни исботлаши керак.

Қайд этилганларга кўра суд, даъвогар томонидан даъво аризаси асосли киритилган деб ҳисоблаб, уни тўлиқ қаноатлантиришни лозим топади.

Суд, ИПК 118-моддасининг биринчи қисмига асосан суд харажатларини жавобгар зиммасига юклашни лозим топади.

Юқоридагиларга асосан, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 68, 118, 170, 176-179, 186-моддаларини қўллаб, суд

қ а р о р қ и л д и :

Даъво аризаси тўлиқ қаноатлантирилсин.

Жавобгар SARDOR фермер хўжалигидан даъвогар “MUZRABOT PAXTA TOZALASH” акциядорлик жамиятига 45571922,56 сўм асосий қарз ва 33.000 сўм почта харажати ундирилсин.

Жавобгар SARDOR фермер хўжалигидан Республика бюджети ва суд ҳокимияти органларини ривожлантириш жамғармасига 911438,45 сўм давлат божи ундирилсин.

Ҳал қилув қарори қонуний кучга киргач ижро варақалари берилсин.

Мазкур ҳал қилув қарори бир ой муддат ўтиб қонуний кучга киради, ҳал қилув қарори устидан Сурхондарё вилоят судига ҳал қилув қарори қонуний кучга киргунга қадар апелляция тартибида Шеробод туманлараро иқтисодий суди орқали шикоят (протест) билдириш мумкин.

Судья

У.У.Тожиев

